

KLEINSCHALIGE VERGISTING

Mogelijkheden en kansen voor de landbouw

Update luik steunmaatregelen binnen Module 3

April 2024

Dit document kadert binnen [het demoproject 'Boost pocketvergisting en nabewerking'](#), en is een aanvulling op de [specialisatiecursus](#) die binnen dit project werd opgesteld.

Met steun van het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland (www.vlaanderen.be/pdpo).

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

Hoewel al het mogelijke is gedaan om de accuraatheid van dit document te waarborgen, kunnen noch de auteurs, noch Biogas-E aansprakelijk gesteld worden voor eventuele nadelige gevolgen bij het gebruik ervan.

Op welke financiële steun kan ik rekenen?

Er kan een onderscheid worden gemaakt tussen twee types steun:

- **Exploitatie- of ook wel operationele steun** ontvang je regelmatig, bijvoorbeeld op maandelijkse basis, en is gebaseerd op de hoeveelheid hernieuwbare energie die je produceert. Hoe meer productie, hoe meer steun je kunt ontvangen.
- **Investeringssteun** wordt in één keer uitbetaald en is gebaseerd op de grootte van de investeringskost.

Wanneer je vandaag een installatie wenst op te starten, kan deze (afhankelijk van het geïnstalleerd elektrisch vermogen van de WKK-motor) in aanmerking komen voor volgende steun:

- VEKA-investeringssteun (≤ 10 kWe)
- Certificatensteun voor groene stroom en groene warmte (> 10 kWe)
- VLIF-steun (productieve vs. innovatieve investeringen)
- Verhoogde investeringsaftrek

De verschillende steunmechanismen worden in wat volgt verder in detail besproken.

VEKA-investeringssteun

Omdat certificatensteun voor groene stroom en groene warmte zowel bij het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (aanbieder) als bij de uitbater van een biogasinstallatie (aanvrager) heel wat administratie met zich meebrengt, hebben nieuwe installaties die biogas valoriseren in een WKK **met een vermogen tot en met 10 kWe** vanaf 2018 recht op een eenmalige investeringssteun ter vervanging van die certificatensteun. Sinds 1 januari 2022 is investeringssteun voor micro-WKK's die gebruik maken van een fossiele brandstof afgeschaft.

De **hoeveelheid investeringssteun** voor micro-WKK's op biogas bedraagt 65% van de in aanmerking komende kosten voor kleine ondernemingen of aanvragers die geen onderneming zijn, 55% voor middelgrote ondernemingen en 45% voor grote ondernemingen. Quasi alle landbouwbedrijven vallen onder kleine ondernemingen, namelijk ondernemingen met minder dan 50 personeelsleden. Investeringssteun is bijkomend beperkt tot €4.700 per kWe. Voor een installatie van 10 kWe kan er dus maximaal een premie van € 47.000 bekomen worden.

De **aanvraag** voor de investeringssteun verloopt via het VEKA. Het VEKA stelt twee formulieren ter beschikking: één voor de aanmelding van een type-installatie en één voor de steunaanvraag van de eigenaar van bijvoorbeeld een kleinschalige biogasinstallatie. Aanmelding van een type-installatie gebeurt eenmalig, in praktijk door de fabrikant van de installatie. Pas na aanmelding en erkenning wordt deze opgenomen in het aanvraagformulier dat bestemd is voor de eigenaar en kan investeringssteun voor die type-installatie worden aangevraagd. Voor de toekenning van investeringssteun behandelt het VEKA de aanvragen in de volgorde waarin ze worden ingediend. Premies worden toegekend tot het budget voor het desbetreffende jaar is opgebruikt.

Raadpleeg de **voorwaarden** en **aanvraagprocedure** via <https://www.vlaanderen.be/premie-voor-micro-wkk-kleiner-dan-10-kw-biogas>.

Merk op: dit type steun kan niet gecombineerd worden met andere investeringssteun voor hetzelfde onderdeel (zie bv. VLIF-steun voor de reactor).

Certificatensteun voor groene stroom en groene warmte

Biogasinstallaties met een elektrisch vermogen groter dan 10 kWe kunnen certificatensteun aanvragen. Certificaten zijn virtuele waardepapieren. Voor het opwekken van hernieuwbare elektriciteit ontvang je groenstroomcertificaten (GSC). Voor de primaire energiebesparing die een WKK bereikt ten opzichte van de gescheiden opgewekte warmte en elektriciteit ontvang je warmtekrachtcertificaten (WKC). Hoeveel certificaten je ontvangt, is afhankelijk van verschillende factoren:

- de elektriciteit die je opwekt (GSC) en de brandstof die je bespaart (WKC);
- de startdatum van je installatie;
- de projectcategorie van je installatie.

De projectcategorieën voor WKC en GSC verschillen qua brandstof (wind, zon, biogas, etc.) en factoren zoals bv. geïnstalleerd elektrisch vermogen. Voor biogas uit agrarische vergisters zijn er anno 2024 voor WKC en GSC elk vier projectcategorieën. De projectcategorie bepaalt de bandingfactor (Bf). De Bf wordt jaarlijks berekend door het VEKA voor nieuwe projecten. Echter, eenmaal een Bf is toegekend aan een project blijft deze (voorlopig) van toepassing gedurende de volledige steunperiode. De actuele bandingfactoren voor groene stroom uit biogas en WKK's op biogas staan samengevat op <https://www.biogas-e.be/kennisennovatie/Bf>.

Certificaten kunnen na ontvangst verkocht worden aan een elektriciteitsleverancier of kunnen aangeboden worden aan jouw distributienetbeheerder. Met de elektriciteitsleverancier kan je de prijs onderhandelen. De netbeheerder is verplicht certificaten aan te kopen aan een minimumprijs.

Voor de meeste installaties blijft de operationele ondersteuning een belangrijk incentive om groene stroom en groene warmte te produceren.

Warmte-krachtcertificaten (WKC)

Een WKK-installatie wordt ondersteund wanneer deze kwalitatief is, met andere woorden wanneer de [relatieve primaire energiebesparing](#) positief is bij installaties met een elektrisch vermogen kleiner dan 1 MWe. Biogasinstallaties met een startdatum vanaf 2013 krijgen **1 WKC per MWh bespaarde primaire energie, vermenigvuldigd met de van toepassing zijnde Bf**.

De **steunperiode** bedraagt 10 jaar. Wanneer de WKK ingrijpend wordt gewijzigd¹, kunnen na de eerste steunperiode van 10 jaar opnieuw WKC worden toegekend. De steun start dan opnieuw voor een periode van 10 jaar.

WKC kunnen **verkocht** worden aan elektriciteitsleveranciers die een jaarlijks quotum aan WKC moeten behalen. Het quotum wordt tot eind 2024 vastgelegd op 11,2% van de elektriciteit die energieleveranciers leveren aan hun eindgebruikers. WKC kunnen ook aangeboden worden aan de distributienetbeheerder, die verplicht is de certificaten aan te kopen aan een minimumprijs. De minimumprijs bedraagt €31 per WKC voor installaties met een startdatum vanaf 2012.

¹ Een ingrijpende wijziging is een wijziging van een warmtekrachtinstallatie, waarvan de motor ouder is dan tien jaar, en waarbij minstens de motor vervangen wordt door een nog niet gebruikte motor. Indien een warmtekrachtinstallatie uit meerdere motoren bestaat, dan moeten alle motoren ouder zijn dan tien jaar en moeten alle motoren vervangen worden door een nog niet gebruikte motor.

Het VEKA berekent maandelijks het aantal WKC o.b.v. de gegevens die je rapporteert. Raadpleeg die **berekening** alsook de aanvraagprocedure via <https://www.vlaanderen.be/bouwen-wonen-en-energie/groene-energie/certificatensteun-voor-groene-energie-en-wkk/warmte-krachtcertificaten>.

Groenestroomcertificaten (GSC)

Voor elke **netto MWh groene stroom** die een installatie produceert, wordt 1 GSC uitgereikt, vermenigvuldigd met de van toepassing zijnde Bf. Installaties met een datum van indienstneming na 25 december 2021 of met een startdatum vanaf 1 juli 2019 die elektriciteit produceren uit biogas kunnen maar GSC toegekend krijgen indien de installatie een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie is.

Voor installaties met een startdatum vanaf 1 januari 2020 is de **steunperiode** 17 jaar. Voor deze installaties wordt een maximaal steunvolume vastgelegd op basis van het gemiddeld aantal vollasturen. Om biogasinstallaties de kans te geven hun elektriciteitsproductie en bijhorende GSC meer te spreiden, kunnen de vooropgestelde certificaten, berekend op basis van 15 jaar productie, gedurende een periode van 17 jaar worden opgebruikt.

GSC kunnen **verkocht** worden aan elektriciteitsleveranciers voor een onderling afgesproken prijs. Elektriciteitsleveranciers kopen GSC op om te voldoen aan hun jaarlijks quotum. Dit quotum is sinds 2019 vastgelegd op 21,5 % van de elektriciteit die energieleveranciers leveren aan hun eindgebruikers. In 2024 en de jaren daarna zal dit percentage verschillende malen wijzigen. Een biogasproducent kan zijn GSC ook aanbieden aan de distributienetbeheerder, die verplicht is deze GSC op te kopen aan een vastgelegde minimumprijs. Voor installaties met een startdatum vanaf 2013 is de minimumprijs voor een GSC steeds €93, ongeacht de technologie.

Het VEKA berekent maandelijks het aantal GSC o.b.v. de gegevens die je rapporteert. Raadpleeg die **berekening** alsook de aanvraagprocedure via <https://www.vlaanderen.be/bouwen-wonen-en-energie/groene-energie/certificatensteun-voor-groene-energie-en-wkk/groenestroomcertificaten>.

VLIF-steun voor productieve investeringen

De Vlaams land- en tuinbouw kan van ondersteuning genieten via het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF). Binnen het huidige Vlaamse GLB-plan vallen onder andere volgende **onderdelen gelinkt aan pocketvergisting** onder het luik 'VLIF-steun voor productieve investeringen':

- Dichte/volle vloer
- Matten om roostervloer om te vormen tot een dichte/volle vloer
- Vaste mestschuif
- Mestmixer
- Mestpomp
- Opslag digestaat en tussenopslag in verschillende uitvoeringen
- Mestrobot
- Reactor vergister

Algemeen zijn de toegangsvoorwaarden gelinkt aan VLIF-steun sterk veranderd en vereenvoudigd ten opzichte van de vorige GLB-periode. Belangrijk is dat het landbouwbedrijf dient te voldoen aan de definitie van actieve landbouwer en aan de standaardverdien capaciteit van ten minste €20.000. Ook een groep van landbouwers, gedefinieerd als rechtspersoon, kan een steunaanvraag indienen. Waar

vroeger werd gewerkt met een maximaal investeringsbedrag, geldt nu een **maximaal steunbedrag van €300.000² over de ganse GLB-periode.**

De mate aan steun is afhankelijk van de duurzaamheid van de investeringen. Zo kan voor de onderdelen gelinkt aan pocketvergisting **tot 40% steun** verkregen worden op de vastgelegde eenheidskost van de investeringen. Het eerdere onderscheid in steunpercentage tussen nieuwbouw en renovatieprojecten vervalst. Het steunpercentage kan nog **toenemen, met bijvoorbeeld 10%**, indien een jonge landbouwer de steun aanvraagt.

Nieuw is ook de invoering van **claims**. Concreet kan er een **5% steunverhoging** bekomen worden bij een combinatie van investeringen. Specifiek voor pocketvergisting betreft het hier dan een combinatie van een investering in een reactor en in minstens één ander onderdeel zoals een digestaatopslag, tussenopslag, mestpomp of mestmixer. Deze claims worden niet automatisch toegekend. Aanvraag ervan is dus noodzakelijk.

Verder wordt er ook budget voorzien voor **specifieke ammoniakreducerende investeringen**. Het steunpercentage kan daar oplopen tot 80%.

De volledige **VLIF-Codelijst** en **aanvraagprocedure** vind je via <https://lv.vlaanderen.be/subsidies/vlif-steun/vlif-investeringssteun-voor-land-en-tuinbouwers>.

Merk op: dit type steun kan niet gecombineerd worden met andere investeringssteun voor hetzelfde onderdeel (zie VEKA-investeringssteun).

VLIF-steun voor innovatieve investeringen

In het verleden kwam er op het beleid inzake landbouwinnovatie de kritiek dat het VLIF er vooral is voor de land- en tuinbouwers die moderne technieken implementeren, en niet voor zij die zelf iets totaal nieuws bedachten. Wat nog niet bestaat, kan immers ook niet voorkomen op de VLIF-Codelijst. Als antwoord hierop werd de innovatiesteun voor pioniers geïntroduceerd. Intussen is dit uitgegroeid tot het luik 'VLIF-steun voor innovatieve investeringen'.

De toegangsvoorwaarden gelinkt aan de doelgroep binnen deze steuncategorie zijn gelijkaardig aan die voor aanvragen van VLIF-steun voor productieve investeringen. Het steunpercentage varieert van **50 tot 80%** afhankelijk van het type kosten.

Het moet gaan om een innovatieve primeur binnen een bepaalde deelsector, met voldoende potentieel om de landbouwsector op economisch, ecologisch en sociaal vlak te versterken. Ook onderzoeks-, studie- en begeleidingskosten kunnen deels mee gesubsidieerd worden.

Meer informatie: via <https://lv.vlaanderen.be/subsidies/vlif-steun/projectsteun-voor-innovaties-de-landbouw>.

² Contextverhogingen van 5 tot 10% en steun gelinkt aan ammoniakreducerende investeringen worden hier niet bijgerekend.

Verhoogde investeringsaftrek

De verhoogde investeringsaftrek is een verhoogde aftrek op de belastbare winst voor energiebesparende investeringen. Bij dit fiscaal voordeel wordt een bepaald percentage van de aanschaffingsprijs of beleggingswaarde van een investering vrijgesteld van belasting, bovenop de gewone investeringsaftrek. Het doel van deze maatregel is het energetisch rendement van bestaande installaties verbeteren en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen bevorderen en stimuleren.

Alle nijverheids-, handels- en landbouwbedrijven gevoerd door natuurlijke of rechtspersonen komen in aanmerking voor de verhoogde investeringsaftrek. De (energiebesparende) investering moet wel vermeld zijn op een limitatieve lijst. Deze lijst bevat 12 categorieën die onderverdeeld zijn in 6 groepen. Anaerobe vergisting hoort thuis onder 'Groep 4: Energetische valorisatie van biomassa en afvalstoffen'. Volgende investeringen komen in aanmerking:

- uitrusting uitsluitend voor het bewerken, opslaan en transporteren van in- en uitgaande stoffen,
- reactoren gebruikt voor de chemische, thermochemische of biochemische omzetting van de biomassa en de afvalstoffen, met inbegrip van verbrandingsapparaten en aangepaste branders of vuurhaarden,
- recuperatiestookketels aangesloten op verbrandingsapparaten; ketels of het verbouwen ervan en krachtwerktuigen om de verkregen brandstof te gebruiken,
- warmtewisselaars,
- meet-, tel- en regelapparatuur,
- schoorstenen en apparatuur om rookgas en gasvormige of vloeibare effluenten te reinigen

Voor energiebesparende investeringen gedaan in 2023 bedroeg de investeringsaftrek **20,5%** voor natuurlijke personen en vennootschappen. Dit is **15,5%** voor dergelijke investeringen in 2024. Gewone investeringen tot stand gebracht in 2023 en 2024 door eenmanszaken en ondernemingen die voldoen aan de fiscale definitie van kleine vennootschap konden/kunnen van een basisinvesteringsaftrek genieten van **8%**. De basisinvesteringsaftrek vraagt minder administratie, maar ligt over het algemeen wel lager (uitzondering bv. tijdens COVID-19-pandemie). De investeringsaftrek wordt eenmalig toegepast op het investeringsbedrag exclusief BTW.

Nog belangrijk om te weten over de verhoogde investeringsaftrek:

- Aangezien het hier gaat om belastingvoordeel en niet om een subsidie is deze fiscale steunmaatregel cumuleerbaar met andere premies.
- De aanvraag moet gebeuren na realisatie van de investeringen, en dit ten laatste drie maand na het afsluiten van het boekjaar waarin de investeringen zijn gebeurd.
- Bedrijven die forfaitair belast worden, kunnen geen gebruik maken hiervan.

De aanvraag kan gebeuren via <https://www.vlaanderen.be/verhoogde-investeringsaftrek-voor-energiebesparende-investeringen-door-ondernemingen/online-aanvraagformulier-attest-voor-verhoogde-investeringsaftrek>.

Voor meer informatie over de verschillende steunmechanismen voor biogasinstallaties kan je terecht op de website van Biogas-E: <https://www.biogas-e.be/kenniseninnovatie>